

Viraston antamat lausunnot ajalla 28.5. - 16.8.2019

122/11.00.00/2019, 120/10.02.03/2019, 112/11.01.00/2018, 104/10.02.04/2019,
103/10.02.03/2019

MH § 128

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 25.6.2019 antaneet Suomussalmen kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto Kirkonkylän asemakaavan muutoksesta

Suomussalmen kunnan tekninen lautakunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Kirkonkylän asemakaavan muutosta koskevasta kaavaluonnoksesta jota pidetään yleisesti nähtävillä 13.6. - 28.6.2019.

Kaavoitustyön tarkoituksena on muuttaa Kirkonkylän asemakaavan kortteliin 2506 liittyvää virkistys- ja liikennealuetta siten, että tarpeeton venevalkama ja pysäköinti-alue poistetaan ja alueelle osoitetaan kaksi lomarakennuspaikkaa.

Kainuun liitto ehdottaa kaavaluonnoksen kaavaselostuksen kohtaa 3.2.1 *Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset* täydennettävän maininnalla että Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 21.5.2019 tekemällä päätöksellä.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa asemakaavan muutoksesta."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 25.6.2019 antaneet Suomussalmen kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto Sakaranjärven ranta-asemakaavasta

Suomussalmen kunnan tekninen lautakunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Sakaranjärven ranta-asemakaavaluonnoksesta jota pidetään yleisesti nähtävillä 13.6. - 28.6.2019.

Ranta-asemakaava on tullut vireille kunnanhallituksen päätöksellä 26.3.2019. Ranta-asemakaava koskee tulojen Vapunkaarre ja Hirviaho ranta-alueita Sakaranjärven rannalla. Ranta-asemakaavalla muodostuvat korttelit 1-3 sekä niihin liittyvät maa- ja metsätalousalueet.

Kainuun liitto ehdottaa kaavaluonnoksen kaavaselostuksen kohtaa 3.2.1 *Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset* täydennettävän maininnalla että Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 21.5.2019 tekemällä päätök-

sellä.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ranta-asemakaava-alueuunnoksesta."

3) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 2.7.2019 antaneet Kainuun ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto Mondo Minerals B.V Branch Finland Uutelan kaivoksen laajentamisen YVA-selostuksesta"

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Mondo Minerals B.V. Branch Finland Uutelan kaivoksen laajentamisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus). Kainuun ELY-keskus toimii hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettelyn) yhteysviranomaisena. Hankkeesta vastaa Mondo Minerals B.V. Branch Finland.

Mondo Minerals B.V.:lla on ollut kaivostoimintaa Sotkamon Lahnaslammen kaivoksella vuodesta 1968 alkaen. Nykyinen tuotanto koostuu talkkimalmin louhinnasta Uutelan ja Punasuon avolouhoksista, malmin rikastuksesta talkkirikasteeksi ja erilaisiksi talkkituotteiksi mikrotalkkitehtaalla. Talkkituotteiden lisäksi rikastusprosessi tuottaa nikkelikastetta ja magnesiittipitoista rikastushiekkaa. Sotkamon tehtaalla kapasiteetin varmistamiseksi yhtiön tarkoituksena on lisätä malmin louhintaa Uutelan kaivoksessa. Uutelan louhoksen kaakkoispuolelta on löytynyt toinen esiintymä, Viinakorpi. Tämä ympäristövaikutusten arviointi koskee Uutelan kaivoksen louhintamäärän kasvattamista ja uuden Viinakorpi-esiintymän hyödyntämistä.

YVA-menettelyn tarkoituksena on vähentää hankkeen haitallisia vaikutuksia, edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä tietoa päätöksenteon tueksi.

Arvioitavat vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa.

VE0, jossa Uutelan avolouhos on nykyisen luvan mukaisesti 10 ha, tuotanto pysyy nykyisellä tasolla (kokonaislouhinta 300 000 – 400 000 t) ja sivukivialue pysyy nykyisen 10 ha:n kokoisena. Louhinta loppuu vuoteen 2025 mennessä.

VE1, jossa Uutelan avolouhos laajennetaan 16 hehtaariin. Malmin louhintamäärä nostetaan tasolle 550 000 t/v (kokonaislouhinta 1,3 Mt/v). Uutelan sivukiven läjitysalue laajennetaan (14 ha) ja uusi sivukiven 26 ha läjitysalue perustetaan. Louhinta jatkuu vuoteen 2032 saakka.

VE2, jossa Uutelan avolouhos laajennetaan 16 hehtaariin ja Viinakorven 7,5 ha louhos avataan. Malmin louhintamäärä nostetaan tasolle 550 000

t/v (kokonaislouhinta 1,8 Mt/v). Uutelan läjitysalue laajennetaan, kuten VE1:ssä on kuvattu. Uusi sivukiven 38 ha läjitysalue perustetaan. Louhinta jatkuu vuoteen 2035 saakka.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on tunnistettu merkittävimmät vaikutukset, jotka kohdistuvat maa- ja kallioperään sekä sitä kautta pohjavesitasoihin louhoksen ympärillä, vesistöihin, meluun ja tärinään, liikenteeseen, maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä ihmisiin. Näiden on arvioitu aiheuttavan sekä vaihtoehdoissa 1 että 2 kohtalaista negatiivista vaikutusta. Tunnistetuista yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa Terrafamen ja Uutelan kaivosten vesistökuormitus kohdistuu Jormasjärveen. Mallinnuksen perusteella Uutelan hankevaihtoehdot (VE1 ja VE2) ja Terrafamen sulfaattikuormituksen yhteisvaikutus ei kuitenkaan estäisi kevät- ja syyskiertoa Jormasjärvessä. Terrafamen kaivoksen kuljetukset sekä henkilöliikenne yhdessä Uutelan kaivoksen liikenteen kanssa (VE1 ja VE2) vaikuttavat heikentävästi seututie 870 liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen.

Perustuen maakuntakaavassa annettuun EK ja ek -merkintää koskevaan suunnittelumääräykseen, Kainuun liitto muistuttaa, että myös hankkeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioidaan ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.

Kokonaismaakuntakaavan tarkistaminen on käynnissä ja kaavaluonnos oli nähtävillä 27.6.–31.8.2018. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on todettu, että maakuntakaava on toiminnan laajentamishankkeen kannalta ajan tasalla, eikä hanke aiheuta maakuntakaavoituksen muutostarpeita. Vaihemaakuntakaava 2030 kaavaehdotus on lähetetty viranomaisille ja sidosryhmille lausuntopyynnöllä 18.6.2019. Kainuun liitto toteaa, että toiminnanharjoittajalla on mahdollisuus arvioida maakuntakaavaa koskevia muutostarpeita meneillään olevan lausuntomenettelyn aikana. Vaihemaakuntakaavaehdotus tulee nähtäville myöhemmin syksyllä 2019.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvioitu ja vertailtu kattavasti eri hankevaihtoehdot. Kainuun liitolla ei huomautettavaa arviointiselostuksesta."

4) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 19.7.2019 antaneet Ristijärven kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto Ristijärven kirkonkylän asemakaavaluonnoksesta

Ristijärven kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa kirkonkylän asemakaavan muutoksen kaavaluonnoksesta.

Kaava-alue sijaitsee Ristijärven kirkonkylällä Saukontien itäpuolella rajoittuen Aholantiehen sekä Verkkotiehen. Asemakaavan muutosalueen pinta-ala on noin 8 ha.

Voimassa oleva asemakaava on hyväksytty 27.2.1981 (vahvistettu 26.1.1982) ja osalla aluetta on voimassa asemakaava, joka on vahvistettu 19.12.1961. Muutosalue on maatalousaluetta (M) ja asuin-, liike- ja toimistorakennusten (AL) sekä erillispientalojen korttelialuetta (AO). Lisäksi alueella on käsiteollisuusrakennusten korttelialue (TK), huoltoasemarakennusten korttelialue (LH), kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten alue (YT) ja istutettava puistoalue (P).

Asemakaavan muutos on käynnistetty yksityisten maanomistajien aloitteesta, jossa toiveena on ollut Pajatien katkaiseminen Pajatie 42:n kohdalla. Alueella on myös kunnalla kaavamutostarpeita uuden lämpökeskuksen ja hoivatalon rakennuspaikoilla. Lämpökeskuksen läheisyyteen osoitetaan uutta teollisuus-/varastorakentamista. Samassa yhteydessä tarkistetaan koko lähialueen asemakaava ajanmukaiseksi.

Kirkonkylän asemakaavan muutoksen kaavaluonnos

Ristijärven kirkonkylän asemakaavan muutos on tarpeellinen kaavahanke taajaman eheyttämisen, taajamakuvan kehittämisen sekä asemakaavoituksen ajantasaisuuden kannalta.

Täsmennyksenä asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksen sivulle 17 todetaan seuraavaa: Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetut maankäyttövaraukset eivät kohdistu ko. asemakaavan muutoksen alueelle tai sen läheisyyteen, mutta edellä mainittujen maakuntakaavojen koko maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset ohjaavat maankäytön suunnittelua myös asemakaava-alueella.

Asemakaavan muutoksen valmisteluaineisto antaa hyvät lähtökohdat kaavan jatkovalmistelulle."

5) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 5.8.2019 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Kuhmossa sijaitsevan Juurikkaniemen kaivospiirin (KaivNro 6746) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta (kaivoslaki 62 §).

Kuulemisen peruste on kaivoslain 52.3 §, 108 § ja 109 §. Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Kaivosviranomainen on antanut Juurikkaniemen kaivospiirille lupamääräykset 24.6.2014. Lupamääräysten kohdan 7 mukaan lupamääräykset

tarkistetaan ennen keskeytyneen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 1.6.2019. Juurikkaniemen kaivospiirille 16.12.2015 annetulla raukeamisen lykkäämis päätöksellä (kaivoslupa KL2015:0010) ei ole muutettu edellä mainittua lupamääräysten tarkistamisajankohtaa.

Juurikkaniemen kaivospiirin kaivoskivennäinen on vuolukivi. Kaivospiirin pinta-ala on 46,009 ha. Kaivospiirissä on louhittu vuosina 2004–2007. Alueella ei ole tällä hetkellä aktiivista louhostoimintaa. Juurikkaniemi on toiminnanharjoittajalle merkittävä raaka-aine-reservi.

Toiminnanharjoittaja on antanut 1.4.2019 selvityksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta. Toiminnanharjoittaja on asettanut 6000 euron suuruisen, kaivosluvan lupamääräyksen 6 mukaisen pankkitakauksen kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten. Louhosympäristö on siistitty ja louhoksen on annettu täyttyä vedellä. Läjitysalue on saatettu kaivoslain mukaisesti yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen."

Lisätietoja lausunnoista antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh. 044 710 0864 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
